

Liikunta – urheilun nurja puoli?

FT Arto Tiihonen, Turun yliopisto, kulttuurihistorian yksikkö

Urheilu on nykyään se liikuntakulttuurin nurja puoli, joka pilaa liikuntaihmiesten mielestä lapsilta halun liikkua, koululaisilta kyvyn oppia ja aikuisilta mielen ja merkityksen arkiliikuntaan.

Yhtä hyvin voi kysyä, että miksi liikunta – se oikea ja hyvä puoli – ei vuosikymmenten yrityksestä, valtiollisista satsauksista ja tutkimuksellisista eforteista huolimatta ole kyennyt liikuttamaan kansalaisia riittävän hyvin. Liikkumattomuudesta on tullut kansan vitsaus ja varmaankin jo tulevien poliittisten ohjelmien ihan keskeinen termi.

Tutkijat ja hallinto ovat käyttäneet jo pitkään liikuntakäsitettä niin, että se pitää sisällään myös urheilun. Liikuntapolitiikka, -paikkarakentaminen, -lautakunnat jne. ovat esimerkkejä tästä liikuntainvaasiosta urheilun käsitealueelle. Samalla liikuntakin on ”likaantunut” urheilun epäkohtien kääntyessä näkyviin. Toisaalta urheiluihmiset ovat joutuneet tahtomattaan ottamaan vastuuta väestön liikuttamisesta, vaikka heidän seuransa ja organisaationsa on tehty lähinnä urheilun tarpeisiin.

Tutkimukseni (1) kautta selvisi, että käsitteisiin ja niiden sisältämiin käytäntöihin tarvitaan muutosta. Sitä ei osata vielä artikuloida kunnolla, mutta urheilujärjestöjen käytävillä puhutaan jo ”sportista”, kun taas hyvinvointisektorilla haetaan käsitteitä, joilla yhdistettäisiin liikunta kulttuuriin, vapaaehtoistoimintaan ja muihin sosiaalista pääomaa ja hyvinvointia lisääviin käytäntöihin ja siten myös käsitteisiin.

Voivatko nämä enää tulevaisuudessa tulla määritellyiksi yhdellä käsitteellä, pitääkö liikunnan ja urheilun poliittisesti yhteen sovitettu liitto avata ja löytää kummallekin uudelleen omat käytänteensä, toimijansa ja politiikkansa vai löytyykö ratkaisu jostakin muualta ja onko se käsite vai käytäntö? Vai kenties uusi tapa ymmärtää nämä käsitteet? (2)

Arto Tiihonen

+358405329131

arto@artotiihonen.fi

www.miksiliikun.fi

www.facebook.com/miksi.liikun

(1) Tiihonen, Arto (2014) Liikuntakulttuurin käsitteet muuttuvat ja muuttavat. Valtion liikuntaneuvoston julkaisu 2014:6, Helsinki. (http://www.liikuntaneuvosto.fi/julkaisut/valtios_tiihonen_liikuntaneuvoston_julkaisusarja/liikuntakulttuurin_kasitteet_muuttuvat_ja_muuttavat.622.news)

(2) Tiihonen, Arto (2015) Liikuntakulttuurin käsitteitä tiedetoimittajille. Julkaisu Suomen Tiedetoimittajat ry:lle. 17.2.2015. (http://www.miksiliikun.fi/wp-content/uploads/2012/08/Liikuntakulttuurin_k%C3%A4sitteit%C3%A4_Tiihonen2015.pdf)